

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 26 lipca 2023 r.

Pozycja 220

POSTANOWIENIE

z dnia 9 maja 2023 r.

Sygn. akt Ts 35/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Michał Warciński – przewodniczący

Wojciech Sych – sprawozdawca

Rafał Wojciechowski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 29 września 2021 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej [...] Sp. z o.o. z siedzibą w T.,

po s t a n a w i a:

nie uwzględnąć zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 24 lutego 2021 r. (data nadania) [...] Sp. z o.o. z siedzibą w T. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez pełnomocnika z wyboru, wystąpiła o zbadanie zgodności art. 373 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, ze zm.; dalej: k.p.c.) w brzmieniu ustalonym na mocy ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1469) w zakresie, w jakim „przepis ten stanowi podstawę odrzucenia przez sąd drugiej instancji apelacji, która nie została przez stronę opłacona z uwagi na podjętą przez tę stronę próbę zażalenia wydanego po raz pierwszy przez sąd drugiej instancji postanowienia o odmowie zwolnienia strony od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od apelacji”, z art. 45 ust. 1 oraz art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Postanowieniem z 29 września 2021 r. Trybunał Konstytucyjny, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej oraz pozostawił bez rozpoznania wnioski o wstrzymanie wykonania wyroku Sądu Okręgowego w K. z 20 grudnia 2019 r. (sygn. akt [...]).

Trybunał Konstytucyjny uznał, że skarżąca nie dopełniła warunku określonego w art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK, to jest nie uzasadniła zarzutu niezgodności art. 373 § 1 k.p.c. z prawem do sądu wywodzonym z art. 45 ust. 1 oraz art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji. Przedmiotem rozważań zawartych w skardze w odniesieniu do wskazanych wzorców konstytucyjnych było bowiem *de facto* jednoinstancyjne postępowanie prowadzone przed sądem drugiej instancji w ramach wstępnego, a jednocześnie ostatecznego rozpoznania złożonego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w postaci opłaty od apelacji. Argumentacja skargi skupiała się na wykazaniu nieprawidłowości w obowiązującym stanie prawnym w postaci braku możliwości wniesienia zażalenia na postanowienie o odmowie zwolnienia z opłaty od apelacji. W związku z powyższym Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że powołane w uzasadnieniu skargi konstytucyjnej argumenty, których zadaniem miało być uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu k.p.c. ze wskazanym prawem konstytucyjnym, zostały wywiedzione z negatywnej oceny postępowania o charakterze wпадkowym, na etapie którego wydano postanowienie na podstawie innych przepisów. Wypowiedź krytyczna została zatem skierowana pod adresem postępowania, na poziomie którego nie doszło do zastosowania art. 373 § 1 k.p.c.

3. W piśmie z 11 października 2021 r. (data nadania) skarżąca wniosła zażalenie na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 29 września 2021 r., zaskarżając je w całości. Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła „naruszenie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.t.k. w zw. z art. 53 ust. 1 pkt 3 u.t.k. poprzez przyjęcie, że skarga konstytucyjna nie zawiera uzasadnienia zarzutu niezgodności art. 373 § 1 k.p.c. ze wskazanymi konstytucyjnymi prawami skarżącej, z powołaniem argumentów na jego poparcie, podczas gdy pkt 2 uzasadnienia skargi konstytucyjnej zawiera szerokie uzasadnienie ww. zarzutu, a skutkiem powyższego naruszenia było błędne zastosowanie przez Trybunał Konstytucyjny art. 61 ust. 4 pkt 1 u.t.k. w zw. z art. 53 ust. 1 pkt 3 u.t.k. i odmówienie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu” (s. 2 zażalenia). „W przekonaniu skarżącej odmowa nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu jest wynikiem przeprowadzenia nieprawidłowej oceny twierdzeń zawartych w pkt 2 uzasadnienia skargi konstytucyjnej” (s. 3 zażalenia).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393, dalej: u.o.t.p.TK), skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał Konstytucyjny bada w szczególności, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu. Oznacza to, że Trybunał analizuje przede wszystkim zarzuty zażalenia, które mogą podważyć trafność ustaleń i ocen przyjętych za podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia.

2. Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że zaskarżone postanowienie z 29 września 2021 r. o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu jest prawidłowe, a stanowisko skarżącej wyrażone w zażaleniu nie zasługuje na uwzględnienie.

3. Zasadniczą przesłanką wydania przez Trybunał Konstytucyjny postanowienia z 29 września 2021 r. było stwierdzenie, że skarżąca nie dopełniła obowiązku uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów lub

dowodów na jego poparcie. Orzekający w obecnym składzie Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że w uzasadnieniu postanowienia z 29 września 2021 r. trafnie wyjaśniono, iż skarżąca, stosownie do art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK, była związana nakazem wykazania bezpośredniego związku pomiędzy treścią zaskarżonego art. 373 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, ze zm.; dalej: k.p.c.), w brzmieniu ustalonym na mocy ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1469) a naruszeniem podanych praw konstytucyjnych, czyli uprawdopodobnienia, że naruszenie to było wynikiem określonego sformułowania kwestionowanego przepisu k.p.c., któremu zarzucono niezgodność z Konstytucją. Oznaczało to obowiązek skonfrontowania treści zaskarżonego w skardze konstytucyjnej art. 373 § 1 k.p.c., na podstawie którego odrzucono apelację skarżącą, ze wskazanym w *petitum* skargi prawem do sądu, o którym mowa w art. 45 ust. 1 oraz art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji. Po odniesieniu argumentów przedstawionych przez skarżącą w uzasadnieniu skargi konstytucyjnej, podających w wątpliwość prawidłowość postępowania zainicjowanego wnioskiem skarżącej o zwolnienie od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od apelacji, w którym nie zastosowano zakwestionowanego w skardze przepisu k.p.c., do treści art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK, Trybunał Konstytucyjny prawidłowo stwierdził, że rozpoznawana skarga konstytucyjna nie spełnia przesłanki określonej w tym przepisie. W związku z powyższym Trybunał Konstytucyjny zasadnie odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

Jak wskazano powyżej, podniesione w zażaleniu zarzuty i argumenty powinny wskazywać na nieprawidłowości, które – zdaniem skarżącej – występują w zaskarżonym orzeczeniu. Orzekający w obecnym składzie Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że rozpatrywane zażalenie nie spełnia powyższego warunku. Podniesiony w zażaleniu zarzut o nieprawidłowym stanowisku Trybunału Konstytucyjnego w zakresie wyodrębnienia dwóch oddzielnych postępowań w sprawie jest niezasadny. Z akt sprawy wynika bowiem, że skarżąca wniosła apelację od wyroku Sądu Okręgowego w K. z 20 grudnia 2019 r. (sygn. akt [...]) wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych w postaci opłaty od apelacji. Powstała w toku postępowania głównego kwestia incydentalna została rozstrzygnięta w postępowaniu wpadkowym. W skardze konstytucyjnej przedmiotem zaskarżenia uczyniono art. 373 § 1 k.p.c. zastosowany na etapie postępowania apelacyjnego, tj. postępowania głównego. Naruszenie wskazanych w skardze praw konstytucyjnych zostało zaś powiązane z zarzutem braku możliwości zaskarżenia postanowienia oddalającego złożony wniosek o zwolnienie od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od apelacji. Skarżąca przedstawiła w uzasadnieniu skargi jedynie argumenty kwestionujące postępowanie w przedmiocie zwolnienia strony wnoszącej apelację od kosztów sądowych w zakresie opłaty od apelacji w związku z nowelizacją przepisów ustawy – Kodeks postępowania cywilnego. Trybunał Konstytucyjny w oparciu o stan faktyczny sprawy oraz stanowisko skarżącej wyrażone w skardze konstytucyjnej uznał, że w niniejszej sprawie toczyły się dwa postępowania: apelacyjne oraz wpadkowe.

Stanowisko przedstawione w uzasadnieniu zażalenia nie dostarcza argumentów podważających przesłankę odmowy nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej, wskazaną w zaskarżonym postanowieniu. Skarżąca nie podała żadnych nowych merytorycznych argumentów, a w uzasadnieniu zażalenia jedynie powtórzyła argumentację zawartą w skardze konstytucyjnej. Treść rozpoznawanego zażalenia stanowi ponowne, rozszerzone uzasadnienie stanowiska przedstawionego w niniejszej sprawie. Oznacza to, że nie doszło do wymaganego, w świetle instytucji zażalenia, podważenia ustaleń przedstawionych w kwestionowanym orzeczeniu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Trybunał Konstytucyjny postanowił, jak w sentencji.